

Benifotrem: retrat a

Televisió Valenciana i la productora AndroFilms preparen una sèrie que pretén ser un clàssic. Tretze capítols, tretze esbossos d'un país que Antoni Canet, el director cinematogràfic, ha rebatejat amb el nom de 'Benifotrem'.

El so del vent marca un ritme tribal sota la claror de la Marina, que reflecteix el ressol llatí damunt la camera apedaçada al davant d'un automòbil descapotable dels anys cinquanta, d'un vermell rabiüt. A dins, agafada al volant folrat amb cuir, una pèl-roja s'humiteja els llavis d'eterna turista anglosaxona. "És una comèdia descaradament mediterrània", somriu el director de cinema Antoni Canet, el responsable de la nova sèrie de Televisió Valenciana-Canal 9 que apareixerà a les pantalles amb el títol genèric de *Benifotrem*, l'al·legoria fílmica més actual del País Valencià. Canet carrega amb l'experiència del llarg metratge *Amanece como puedas* i el documental *Quan la festa esdevé espectacle*, premiat al Festival de Venècia i exportat a quinze canals de televisions internacionals.

La brisa de la platja travessa els carrers de Xàbia, rodats en plànols oberts d'objectiu cinematogràfic i sobre els quals es desenvolupa la trama del quart capítol dels tretze que completaran, durant la primavera, l'aposta més arriscada de producció pròpia engegada pel canal autonòmic. "No donen entrepans -sospira un xiquet bru assegut en la seua bicicleta tot terreny, mentre grata la pintura rovellada del manillar-; ahir sí que en donaven". "Mira, els actors s'han tombat a la platja -li respon un altre xiquet, descamisat-, ara dinen". Són passades les dues i mitja de la vesprada i l'equip -una vintena de tècnics i el petit grup d'actors fixos- de la productora AndroFilms, a qui ha estat encarregada la confecció del serial televisiu, seu sobre la voramar pedregosa de la ciutat, al peu del Montgó, mentre engul uns entrepans d'embotit. El pròxim escenari es troba a la Vila Joiosa, el cap de comarca de la Marina Baixa.

"Començarem la segona setmana de febrer -explica Pere Pastor, cap de producció d'AndroFilms-, i, malgrat que encara no hem gravat ni la meitat dels capítols, a hores d'ara hi ha una atenció en el públic valencià considerable. S'han creat expectatives, això és cert. El que no

sabria dir és si aquesta situació ens beneficia o més aviat ens ho posa difícil". Pere Pastor, confiat en la bona rebuda que tindrà *Benifotrem*, està especialment satisfet per l'esforç "bestial" que la productora duu endavant amb un pressupost de 220 milions de pessetes. Milions que han d'allargar-se de la mà de tretze històries que succeeixen en diferents petites ciutats de la geografia valenciana en un intent d'afaiçonar el geni i la personalitat del País Valencià: "Cada capítol esdevé una narració que té sentit per ella mateixa, però que alhora forma part d'un breu mosaic on apareixeria representat el país", comenta Antoni Canet. "Per aquesta raó era tan important per nosaltres que poguérem eixir a rodar fora dels pobles de la comarca de l'Horta".

La producció compta també amb la confiança de TVV, i així ho manifesta a EL TEMPS Josep Lluís Forteza, cap del gabinet de direcció: "Les telecomèdies funcionen a tot arreu. La qüestió és triar bons temes; podríem haver buscat comèdies espanyoles o nord-americanes, però volíem que les històries foren més properes al país". De moment, el rodatge segueix un ritme trepidant mentre encara no està decidit si l'emissió co-

Albert Forner (dreta) posa al costat de dos guàrdies civils de debò. A l'esquerra, Rosanna Pastor.

RAFA GIL

diríem, poc democràtic". Francesc Alegre és un dels actors que formen l'elenc de personatges fixos al llarg de la telecomèdia valenciana. En el paper de *Kodac*, Alegre és el reporter gràfic que acompanya en motocicleta una periodista encarnada en l'ex-presentadora del programa *Amor a primera vista*, Rosanna Pastor. Tots dos, juntament amb l'actor Joan Gea en el paper del periodista de la televisió, es converteixen el fil conductor que lliga les tretze històries de *Benifotrem*. "Xàbia és ací Mig-almud —explica l'actor Albert Forner, en el paper de Fidel per al quart capítol de la sèrie—, i jo, el figurant que posa en evidència la hipocresia del muntatge entorn de so Martí". Un tècnic crida l'atenció de tots amb un punt d'histèria; el silenci és imposat i Forner, amb els cabells llargs i enganxosos, la barba fosca i bruta, olora una mitja que ha caigut del balcó de dalt. La càmera pren un per un els seus gestos, i tot seguit alça l'ull de l'objectiu cap a l'ama de la delicada peça de roba, una verdulera enrojolida i de carns abundoses. "Ara després jo atracaré una caixa d'estalvis", continua Forner, vestit amb un abric fosc rosegat, "i aquesta donassa m'amagarà de la policia". Els actors riuen amb una desimboltura artificial, atrapats encara dins la tensió que provoca el rodatge.

En efecte, la tenalla que marca el ritme de treball d'AndroFilms comença a gravar els rostres de l'equip amb els signes del cansament. "Són, si fa no fa, deu hores de rodatge quasi diàriament", fa comptes Antoni Canet, "perquè no podem perdre massa temps. Anem contra rellotge: des de les 8 del matí fins les 7 de la vesprada ho tenim tot ben collat, amb uns descansos breus per prendre alguna cosa d'aliment". El pressupost, d'altra banda, es revela amb unes possibilitats escurçades quan s'ha d'enfrontar a un guió que proposa alguns reptes d'alta volada: "Jo voldria que isquérem— assaja el director de *Benifotrem*— per uns tres mil o quatre mil figurants, d'això que en diem extres. I, és clar,

AndroFilms produeix aquesta telecomèdia valenciana. Baix, el director cinematogràfic Antoni Canet.

RAFA GIL

mençarà a l'abril, quan la sèrie estarà incompleta, o a l'octubre, amb el mosaic televisiu finalment conclòs; serà, en tot cas, el moment de veure quina mena d'aportació aconsegueix de fer el canal públic valencià a la creació *made in Països Catalans* per a la pantalla petita. *Benifotrem* és, per tant, només un gran interrogant.

Rodatge a contra rellotge. "Cada capítol presenta un conflicte, una complicació, vaja. Per exemple, en aquest, Rosanna Pastor i jo venim al poble de Mig-almud perquè les autoritats, que són d'un

aquestes previsions i moltes d'altres, només les podem assolir gràcies a l'ajuda de la gent dels pobles on anem; aquesta mena de col·laboració és ara com ara decisiva". Francesc Alegre, gosa d'opinar sobre la manera de fer d'Antoni Canet: "Li agrada molt de treballar amb masses corals, és un estil quasi berlanguà. Molt confús, sorollós, sacsats, molt mediterrani, al capdavant". No sempre, però, la caravana de *Benifotrem* ha estat acollida amb l'amabilitat necessària i acostumada; va ser justament en engegar el rodatge del primer capítol que es desenrotlla en quatre pobles diferents, que el bisbe d'una de les ciutats –i que Antoni Canet prefereix d'oblidar– va negar-se en rodó que l'església local poguera servir de marc per les càmeres d'AndroFilms. Tot plegat, una anècdota que, tanmateix, "ha fet que l'equip siga definitivament anticlerical, si és que abans no ho era".

Versus l'amic ianqui. "L'oferta de la indústria televisiva dels Estats Units és, literalment, abassegadora". Josep Lluís Forteza, membre de la direcció de TVV, fa una traça general entorn de la lluita per crear un mercat de producció prò-

pia a Europa: "La nostra indústria reacciona bastant lentament, però els resultats són molt positius. A Itàlia, França o a l'estat espanyol, l'èxit d'audiència acompanya aquestes temptatives en cine i televisió; això ens espanta també als altres a fer un pas endavant". Forteza, però, admet que malgrat les possibilitats que en aquest camp pot tenir el País Valencià, hi ha una manca greu d'experiència, i apunta com a models per la indústria audiovisual valenciana els d'Anglaterra o Argentina, com a exemple de recuperació a partir d'una producció quasi inexistència i un estancament davant les noves tecnologies molt més pronunciat que en el cas valencià. "Hem de desfer-nos del complex que

Sota el sol de Xàbia, rebatejada amb el nom de Mig-almud per al quart capítol. El rodatge segueix un fort ritme des que s'inicià a les 8 hores del matí.

som un país d'artistes només des d'un punt de mira folklòric. Nosaltres, a Canal 9, ja tenim un referent amb la sèrie *Russafa 56*, de Ferran Torrent i dirigida per Carles Mira".

La telecomèdia que dirigeix Antoni Canet podria convertir-se, de fet, en la línia de treball que marque les pautes en la represa d'una pròxima producció audiovisual valenciana. Pretesament, AndroFilms ha evitat de copiar els referents nord-americans, i tracta d'aconseguir una "càmera mediterrània": "És una mena d'experiència –comenta Pere Pastor–, en què volem recuperar una forma d'expressivitat que correspon més al nostre món. Rodar amb escenaris naturals no té res a veure amb els ambients artificiosos, quasi de laboratori, que veiem en les telesèries dels Estats Units. Això, potser en un primer moment demana un petit esforç de l'audiència que, diguem-ne, no hi està educada; però és qüestió de temps". Amb *Benifotrem*, Antoni Canet pretén tornar protagonisme a l'àmbit dels pobles enfront de les capitals, emfasitzant l'emoció i el sentiment per sobre de la racionalitat dels interessos econòmics i polítics que la societat teixeix a les urbs: "Volem

retrucar una mica el vell tòpic del terròs de poble, que sempre ho és, de poble".

Benifotrem ha fitxat els escriptors i periodistes Emili Piera i Manuel Jardí per la confecció del guió, i els arguments de les distintes històries. A Xàbia, Canals, Morella, Peníscola o Sueca, veuran moure-s'hi

personatges tan populars com la *vedette* Rosita Amores. Rodada en suport cinematogràfic i enregistrada íntegrament en català, vet ací la travessa més arriscada de Televisió Valenciana pel 1995. Una oportunitat d'or, segurament, per veure la capacitat de moviment del canal públic valencià al cap de gairebé sis anys de camí que, val a dir, han coincidit amb l'espiral de les batalles que actualment remenen l'àmbit de la comunicació de masses. **Victorià Jiménez**

RAFA GIL

Els entrepans d'embotit. A vora mar, guarneixen el descans de l'hora del dinar.

